

12.8.2020

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
Meritullinkatu 10
00023 Valtioneuvosto

Lausunto luonnoksesta esitykseksi eduskunnalle laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

HEL 2020-008150 T 03 00 00

VN/14518/2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungilta ammatillisen koulutuksen järjestäjänä 17.8.2020 mennessä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavan ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, liikenteen palveluista annettua lakia, lakia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta ja lakia valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021.

Perustason ammattipätevyys

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi esitetään, että lakia ammatillisesta koulutuksesta muutettaisiin korjaamalla vanhentuneet viittaukset kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä annettuun lakiin viittauksiksi liikenteen palveluista annettuun lakiin. Esityksen tarkoituksena on saattaa voimaan ammatillisen koulutuksen osalta liikenteen palveluista annetun lain 32 § mahdollistama perustason ammattipätevyyden suorittaminen pelkästään ammattipätevyyskokeella. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että tämä huomioidaan myös ammatillisen koulutuksen lainsäädännössä. Liikenteen palveluista annettua lakia ehdotetaan muutettavan siten, että silloin kun perustason ammattipätevyys suoritetaan osana ammatillista koulutusta, noudatetaan muutoksenhaussa ammatillisen koulutuksen säädöksiä. Esitys on perusteltu ja sujuvoittaa hallinnollisia vastuita ja velvoitteita.

Perustason ammattipätevyyskoe parantaa niiden henkilöiden työmarkkina-asemaa, joilla on aikaisempaa kokemusta ja osaamista kuljetustehtävistä ja mahdollisuus siirtyä työelämään joustavasti. Ammattipäte-

12.8.2020

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

vyiden suorittaminen ammattipätevyyskokeella tukee ammatillisen koulutuksen uudistuksen keskeisintä ajatusta, jonka mukaan opiskelija suorittaa vain puuttuvan osaamisen.

Ammattipätevyyden suorittaminen perustason ammattipätevyyskokeella joustavoittaa joidenkin opiskelijoiden opintoja, mutta edellyttää koulutuksen järjestäjältä uusia toimintatapoja ja resursseja. Koulutuksen järjestäjän saama rahoitus on turvattava eri malleilla järjestettävässä ammattipätevyyskoulutuksessa, myös perustason ammattipätevyyskokeen tutkinnon osan osalta. Perusrahoituksen turvaaminen eri tavoin suoriteilla malleilla on Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan perusteltua.

Työtodistus oppisopimuksesta

Ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työsopimuslain mukainen työtodistuksen antamisen velvollisuus ulotettaisiin koskemaan oppisopimuskoulutusta. Helsingin kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että työtodistus annetaan myös oppisopimuskoulutuksesta. Muutos parantaa opiskelijoiden oikeusturvaa ja helpottaa osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä työelämään siirtymistä.

Rahoitus

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin ja valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen myöntämiseen liittyviä muutoksia. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi esitetään, että ammatillisen koulutuksen rahoitusosuudet säilytettäisiin varainhoitovuoden 2020 tasossa ja että talousarviossa päätetyt määräaikaiset lisäykset, jotka jaetaan perusrahoituksen harkinnanvaraisina korotuksina, eivät jatkossa alentaisi perusrahoituksen suoritekohtaista rahoitusta. Hallitus tuo esiin, että näillä muutoksilla vahvistettaisiin riittävä perusrahoituksen taso ja turvattaisiin rahoitustason vakautta ja mahdollistettaisiin koulutuksen järjestämisen edellytykset myös niille kohderyhmille, jotka tarvitsevat keskimääräistä enemmän opetusta ja ohjausta tutkinnon suorittamiseksi. Muutoksilla ei ole kunta- eikä valtiontaloudellisia vaikutuksia, vaan muutokset toteutettaisiin nykyisten määrärahojen puitteissa. Varainhoitovuonna 2020 perusrahoituksen osuus on 70 prosenttia, suoritusrahoituksen osuus 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 10 prosenttia.

Helsingin kaupungin näkökulmasta hallituksen esitys on kannatettava. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on keskimääräistä enemmän opetusta ja ohjausta tarvitsevia opiskelijoita, esimerkiksi vieraskielisten opiskelijoiden osuus on 45 %. Riittävän suuri perusrahoitus mahdollis-

12.8.2020

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

taa eri alojen tutkintojen ja koulutuksen järjestämisen ennakoimisen sekä erilaisten kohderyhmien koulutuksen. Hallituksen tekemät koelaskelmat tukevat myös Helsingin kaupungin näkemystä siitä, että rahoitusosuuksien säilyttäminen varainhoitovuoden 2020 tasolla on Helsingin kaupungin näkökulmasta kannatettavaa. Hallituksen koelaskelmat osoittavat, että suoritus- ja vaikuttavuusosuuksien kasvaessa rahoitus-taso laskisi erityisesti suurilla kunnallisilla ammatillisen koulutuksen järjestäjillä ja näistä etenkin kaupungeilla. Koelaskelmien lisäksi kokonaisrahoituksen muodostumista on järkevää tarkastella tulevaisuudessa myös evidenssiin perustuen.

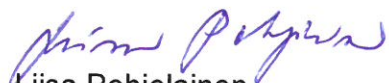
Lisäksi opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta ja valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lainsäädäntöä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että opiskelija- ja työelämäpalautteen keräämisessä voitaisiin ottaa käyttöön automaattiset palautejärjestelmät. Tämän vuoksi ehdotetaan työelämäpalautteen käyttöönottoa siirrettäväksi vuodelle eli vuoteen 2023, jolloin työelämäpalautteen keräämisessä voitaisiin suoraan siirtyä automaattiseen palautejärjestelmään. Helsingin kaupunki kannattaa työelämäpalautteen käyttöönoton siirtämistä vuoteen 2023. Palautteen sisällön suunnittelu ja toteutustavat vaativat edelleen kehittämistä.

Esityksessä myös esitetään opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia muutettavaksi siten, että koulutuksen järjestäjien tulisi tallentaa KOSKI-tietovarantoon palautekyselyn lähettämiseen käytettävä opiskelijan sähköpostiosoite sekä vastuullisen työpaikkaohjaajan sähköpostiosoite. Lisäksi koulutuksen järjestäjän tulisi vastata opiskelijan ajantasaisen sähköpostiosoitteen ja tallennettujen tietojen oikeellisuudesta. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan koulutuksen järjestäjä ei voi ottaa vastuuta sähköpostiosoitteiden oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta. Opiskelijoiden sähköpostiosoitteet voivat muuttua valmistumisen jälkeen, eikä kaikilla työpaikkaohjaajilla ole henkilökohtaisia sähköpostiosoitteita. Osoitteiden tarkistaminen on koulutuksen järjestäjille työlästä ja kallista.

Lisätiedot

Anssi Ahlberg, erityissuunnittelija, puhelin: 310 22241
anssi.ahlberg(a)hel.fi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

Liisa Pohjolainen
kasvatuksen ja koulutuksen
toimialajohtaja

